

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsakega torka prvi in tretji četrtak meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan pozneje. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inzerati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodniškove ulice št. 2 — Numanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 23

V Ljubljani, 7. decembra 1893.

Letnik VI.

Kaj je novega po svetu?

Nova vlada na Dunaju naznanila je v svoji prvi izjavi, da hoče na novo vrediti, kako naj se za naprej voli, da bodo tudi delavci smeli voliti, da se bo zato pomnožilo število državnih poslancev, da se bodo predružaških volilni okraji; naspelje je obljubila, da bo varovala koristi kmetov in meštanov, da se bo ogibala političnih preprirov, da bo skrbeela za vojaštvo in moč države, da se bo pečala z gospodarskimi vprašanji vzlasti z uredbo davkov itd. — Iz tega se vidi, da je vlada veliko obetala. Vprašanje je le, če bo tudi kaj storila.

Slovenski poslanci niso bili zadovoljni s to izjavo, zato so se posvetovali, kaj storiti. Nekateri so predlagali, naj se vladi pové kaj mora Slovincem dati, ako hoče da jo bodo podpirali slovenski poslanci, dr. Ferjančič pa ni hotel o tem nič slišati ter je rekel, da se loči od sedanjih zaveznikov; z njim so se ločili tudi dr. Gregorec, Kušar, Naberger, dr. Gregorčič in Alfred Koronini. Drugi slovenski poslanci: Globočnik, Klun, Pfeifer, Povše, Robič, Šuklje, Vošnjak so še ostali pri Hohenwartu. — Po našem mnenju so dr. Ferjančič in njegovi tovariši zelo napačno storili, da so se ločili od družib, prav se nam pa zdi, da so drugi sklenili poprej pogajati se z vlado, kaj da hočejo imeti za svoje volilce, ako želi vlada, da jo podpirajo. Ako vlada ne bo nič obljubila, je še vedno čas, da se ločijo od vladne stranke in da proti vladi branijo pravice. Nametjati in kujati se, to je najceneje in zato je še vedno čas. — Posebno pa obžalujemo, da so sedaj slovenski poslanci razdeljeni na dva dela: osem jih je v konservativni zvezi, šest pa v hrvatsko-slovenski zvezi. Če sedaj, ko je vseh 14 slov. poslancev na Dunaju skužno delovalo, niso veliko dosegli, zato pa bodo sedaj še manj, ker so ločeni. In to veliko odgovornost imajo na vesti poslanci Ferjančič, Gregorec, Gregorčič, Koronini, Kušar in Naberger. Ako v tem ugodnem trenutku za Slovence ne bodo dobili poslanci na Dunaju nobenih koristij, krivi so ti tukaj imenovani poslanci.

Na Francoskem imajo zopet nove ministre; tam so že vajeni imeti vsake kvatre druge državne gospodarje. Da pri tem gospodarstvo trpi, če je vsak hip nav gospodar, to je gotovo. To dobro vedo tudi na Francoskem; toda tam so sedaj brezverci na vrhu in ti gledajo le na svoj dobiček; naj dežela še toliko trpi, to ni nič mar ljudem brez vesti.

Na Laškem tudi iščejo novih ministrov, tam pa je državni voz tako globoko pod potjo, da bodo težko našli junaka, ki ga bo vadignil in pripravil na pravi tir. Vsaki dan se sliši o goljufijah, katerih so krivi državni uradniki. In pri teh sleparijah se gre za milijone! Davki so v Italiji še veliko bujši kakor pri nas; ljudstvo kar nič več neče slišati o novih davkih in od raznih krajev, vzlasti iz Scilije se poroča, da se bodo ljudje uprli, ako jih bodo še znaprej tako neusmiljeno drli. — Vidi se, da krivično blago nima teka in da bodo Lahi še sami radi dali nazaj papežu, kar so mu po sili vzeli, da bo zopet red, in da bodo ljudje mogli živeti, kakor se spodobi človeku.

Nemški državni zbor je sprejel predlog, s katerim se prekličie naredba, da jezuitje ne smejo prebivati na Nemškem. Vsak domač slepar ima na Nemškem pravico prebivati doma, le očetje jezuiti so pregnani z domače je že toliko let ter se morajo potikati drugod po svetu. To je strašna krivica, katere je sedaj državni zbor odstranil. Ni pa še gotovo, ali bo vlada potrdila ta sklep ali ne, torej za gotovo tudi še ne moremo reči danes, ali bodo jezuitje smeli nazaj na Nemško ali ne. To je pravica!

Iz Rusije nam časniki poročajo, kako grozno delajo razkoluiki s katoličani. V mestecu Kroce na Litavskem pregnali so nedavno iz samostana nune ter jih odvedli na vse strani, premoženje so pograbili in napravili razkolno cerkev. Že takrat so bili katoličani vsi zbegani, a ko so zvedeli, da hočejo sedaj razkoluiki prilastiti si njih kato-

liško cerkev, tedaj lotila se jih je neizmerna žalost in sklenili so z zadnjimi svojimi močmi braniti najsvetejše kar imajo, namreč svojo cerkev. In zato so od meseca oktobra noč in dan napolnovali cerkev, da bi tako razkolnikom zabranili, odnesti jim sv. zakramente. Razdelili so se na sto in sto glav in vrstili so se vsak dan in vsako noč ter kakor čuvaji prebili v cerkvi. In to se je godilo od oktobra pa do 22. novembra. Ta dan pa se je dovršilo strašno zlodejstvo. Pri belem dnevu prikazali so se namreč ruski vojaki in ob 2. popoldne obkolili so kozaki cerkev, kjer se je zbralo na stotine vernih katoličanov. Nato je vojaški poveljnik ukazal, naj katoličani zapusté cerkev. Noheden se ni ganil, nikdo ni hotel zapustiti cerkve. Zato pa kozaki s silo vlomijo v cerkev in moré in koljejo

katoličane, kakor se je to godilo pri preganjanju v prvih krščanskih časih. Nad 100 ljudi je bilo v cerkvi hudo ranjenih, 26 v cerkvi umorjenih, 50 ki so se čez vodo hoteli rešiti našlo je smrt v valovih. Kar jih je ostalo živih, bili so vklenjeni in v ječo odpeljani, kjer čakajo kazni zato, ker so varovali svojo cerkev in svojo vero. — Tako delajo razkolniki s katoličani. In vendar so celo med Slovenci ljudje, ki delajo za razkol, tako je že nekaj Slovencev v Trstu prestopilo v razkol. — Pač je v takih okolnostih treba prositi Boga, naj prikrajša trpljenje ubogim katoličanom na Ruskem ter naj sprosi razsvetljenja razkolnikom, zakaj sedaj se katoličanom pod Rusom velika hujše godi, kakor pa pod Turkom.

Cerkev in šola.

Zločin v Betlehemu.

Iz Jeruzalema se piše poljskemu listu „Czasu“ z dne 29. oktobra: Pod vtiskom res došečim pišem ta list. Na mestu, kjer se je Izveličar sveta rožil, v samem sanktuariji, je dne 26. oktobra okoli 3. ure popoldne Mikolaj Jurč 25-letni Dalmatinec, ustrelil brata našega samostanskega, z imenom Libera'a in smrtno ranil O. Rafaela, kapelana-jubilanta. Morilec je avstrijski rezervist, in je nekaj mesecev sem služil v ruskem hospiciji jeruzal-emskem in kakor tak

spremljal romarje ruske. Dne gori omenjenega je Mikolaj Jurč spremljal dva Rusa po Betlehemu in ju je spremljal do jame rojstva Gospodovega. Tačas so našli redovniki ki v procesiji v sanktuariji in brat Liberat neznanemu Mikolaju Jurču reče, da naj bi se umaknil s svojima romarjema. Romarja sta se umaknila, ali Dalmatinec je zgrabil karbat (revolver). Sploh se ni zmenil za to, da bi se umaknil in je stavil upor. Takrat ga je hotel brat Liberat suniti stran. Kaj se je zgodilo, ne vem, ker nisem bil priča žalostnega prizora. Dosti povedano, da je brat Liberat pal na mestu

Listek.

Lurd.

Vse oči se obračajo dandanes v Lurd — kraj, kjer je podelila Mati milosti, brez madeža spočeta, že neštivilno darov in jih še vedno deli. Sv. oče so že večkrat priporočili češčenje lurske Matere Božje in letos so oznanili splošno romanje k nogam nebeske Kraljice v Lurd. Kako lepše praznujemo praznik čistega spočetja, kakor da pokažemo na par vzgledih, kako milostna je sveta Gospa. Vzglede so opisani v »Marien-Kalendru« za l. 1894.

I.

Naslednji dogodek je opisal župnik v Cazideroque-uskofije Agenske na Francoskem. Žena, katero je Mati Božja uslišala, je v njegovi župniji. Tudi zdravnik, ki je postal doktor zdravilstva na pariškem vseučilišču in zdravil bolnico jedno leto, potrdil je, da je bilo ozdravljenje v Lurdu čudežno.

Antonijo Toussaint, mlado ženo dva in dvajsetih let, je začela nenadoma desna noga hudo boleti, ko je šla po polju, vsi udje so jej strepetali; pretrgala se jej je bila namreč jedna mišica, kakor so zdravniki odločili pozneje. Bolečina se je razširila v kratkem na celo desno stran, desna noga je otekala, postala višnjeva, in uboga žena kmalu ni mogla drugače hoditi, kakor ob bergljah.

Zdravili so siroto, kakor so mogli, zavijali nogo, kopali jo v mrzli vodi, razne zdravnike so vpraševali za svet, a zastoj, bolečine so bile vedno hujše, telesne moči bolničine so vedno bolj pešale, desna noga se je sušila, nazadnje je ista bolezen napadla tudi celo desno roko.

Sklenili smo, tako piše župnik, da izprosimo ozdravljenja od lurske Matere Božje, ko človeško znanje več ni vedelo pomoči. Ubogo bolnico smo priporočili v nedejo vernikom v molitev ter oznanili skupno romanje v Lurd. Mnogi so tedaj dejali: »No, če se vrne ta zdrava, potem verujemo tudi mi v čudeže«. Zato mi je tudi prav otroško rekla Antonija Toussaint, ko je bila ozdravljena: »Ti so prisilili sveto Devico, da me je ozdravila.« —

Prišel je čas, odločen za skupno romanje, 26. avgust. Iz moje župnije, ki šteje 437 duš, slo jih je na romanje 41. Veličastno spričevanje veri!

Pot je zelo utrudila našo bolnico, vendar so jo morali nesti še isti večer v jamo. Bilo je ob šestih. Ko pa bi se bila morala vrniti v Lurd, odpovedale so jej vse moči, niti ganiti se ni mogla, oče njen in mož sta jo morala prenesti v prenočišče; sedela jima je na rokah. Po noči ni zatislila očesa, tem več pa trpela.

Drugo jutro je bila pri sv. masi in sv. obhajilu. Bolečine je čutila med tem tako silne, da ji je lahko bral vsakdo z obraza, koliko trpi. Okoli poluenajste ure so jo nesli h kopeli, potopili so jo v sveto vodo — le trenutek — in glej — stopi iz vode, obleče se naglo s a m a, česar ni mogla že cele mesece. Stala je lahko brez pod-

zadet od kroglice in je v nekaterih minutah izdihnil, v 35. letu svoje starosti. Oče Rafael, sivi kapelan, ki šteje že nad 75 let, je hotel poklicati na pomaganje druge redovnike, pa je bil zadet od kroglice v stran in v roko in leži v bolnišnici jeruzalemskega samostana. Turški vojak, ki je stal na strati pri mestu rojstva Gospodovega, je ubežal. Turki so zgrabili morilec, pa odredili preiskavo.

Konzul ruski je hotel morilec spraviti iz rok turških (ta stvar da dosti pomisliti) ali krajna vlada turška betlehemska se je temu silno ustavila. Po ožjih poročilih se je pokazalo, da je morilec avstrijski podanik. Tukajšnji konzul ga je dobil iz rok turške sodnije, zasnoval preiskavo in odpošlje morilec v Avstrijo.

Ves dogodek dá dosti govorice. Najpred je treba pomisliti, na kak način se je zgodilo, da 25letni avstrijski rezervist, po rodu Dalmatinec, zna jezik ruski? Na kak način se je zgodilo to, da je Nikolaj Jurič prišel v Jeruzalem in postal kavas ruskega hospicija ali gostišča rusko-palestinskega, ko je komaj izstopil iz vojske? Kako je to tolmačiti, da je mladi človek več teh krajev, da je tako zlobnat zločin skoval proti redovnikom? Ne pretirajoč fakta in sodnijskega poročila se lahko tako-le premišlja: Morilec je moral priti v tesne odnosaže z Rusi, od njih je dobil sovraštvo do redovnikov sv. Frančiška Serafinskega, ki varujejo svete kraje — s temi čuti je šel v Betlehem, in ko je videl, da ga redovnik kot zakristan odvrta od svetega mesta, v času, ko je tam šla procesija, prime revolver in ustrelil zakristana, a drugega redovnika smitno rani. Kaj poreko k temu Lah! katerih dva podanika sta pala po žrtvi zlodejstva, ki ga je izvršil sluga ruski? Kaj poreče Francija, protektorka samostana sv. Frančiška na vshodu? Kaj poreče Avstrija, katere podanik, kakor sluga ruski onečašča sanktuarij in izvrši tam uboj neoboroženih redovnikov? O. Norbert Golichowski.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Kako je ravnati s črevlji? Da se črevlji dolgo okranijo je pred vsem potreba, da jih ne nosimo dan za dnevom, ampak le vsak drug dan. Nekdo je spoznal, da je troje črevlje, ker jih je nosil dan za dnevom poprej strgal, kakor dvoje, ko jih je menjaval, da je nosil namreč jeden dan jedne, drugi dan druge. V črevljih se namreč od potenja nabere dosti vlage in ta se po noči ne more popolnoma posušiti. Ako pa črevelj nikoli suh ni, ga tudi

pore, hodila, da celo tekala je brez bergelj vpricho vseh, kakor bi ne bila nikdar bolna. Zvečer istega dne se je sama še enkrat potopila v kopel. V petek, 28. avgusta, je bila pri sv. maši, katero sem bral v rožnivenški cerkvi; celo mašo je klečala, ne da bi bila kaj utrujena.

Ko sem jo vprašal, ali ne čuti nič več bolečin, odgovorila je: »O ne«, a ko je pritisnila z roko močno na rame in nogo, vskliknila je osupnjeno: »Pač, nekoliko se, ako močno pritisnem«. »Dobro, pojdite toraj danes zvečer še enkrat v kopel, da ozdravite popolnoma«, odvrnil sem ji.

Videl sem Antonijo se le tedaj zopet, ko smo se napravljali domov, nisem hotel vernikom govoriti v nedeljo v cerkvi prej o tem čudežu, predno nisem še enkrat videl ozdravljene. Ko sem jo sedaj vprašal, ali ne čuti nikakih bolečin več, odgovorila ni ničesar, pač pa poskočila, pregibala koleno in se naposled z vso močjo vrgla na kolena.

Ko sem to videl, bilo me je skoro groza; toda dvomiti odalej nisem mogel. Solze hvaležnosti so mi rosile lice, ko sem jo blagoslavljaj.

Vse prebivalstvo je čakalo pred cerkvijo na ozdravljeno. Ne morem opisati, kako so bili vsi ganjeni, ko so videli hoditi, da, tekati ono, nad katero so prej vsi obupali.

Najčudoviteje je, da je noga zopet popolnoma naravna in da tudi na roki ni spoznati niti najmanjšega sledu bolezn, in sicer od tedaj, ko se je prvokrat kopala v lurski kopeli.

rusaleme in postal kavas ruskega hospicija ali gostišča rusko-palestinskega, ko je komaj izstopil iz vojske? Kako je to tolmačiti, da je mladi človek več teh krajev, da je tako zlobnat zločin skoval proti redovnikom? Ne pretirajoč fakta in sodnijskega poročila se lahko tako-le premišlja: Morilec je moral priti v tesne odnosaže z Rusi, od njih je dobil sovraštvo do redovnikov sv. Frančiška Serafinskega, ki varujejo svete kraje — s temi čuti je šel v Betlehem, in ko je videl, da ga redovnik kot zakristan odvrta od svetega mesta, v času, ko je tam šla procesija, prime revolver in ustrelil zakristana, a drugega redovnika smitno rani. Kaj poreko k temu Lah! katerih dva podanika sta pala po žrtvi zlodejstva, ki ga je izvršil sluga ruski? Kaj poreče Francija, protektorka samostana sv. Frančiška na vshodu? Kaj poreče Avstrija, katere podanik, kakor sluga ruski onečašča sanktuarij in izvrši tam uboj neoboroženih redovnikov? O. Norbert Golichowski.

dolgo nosili ne bomo. Mnogi si pomagajo s tem, da denejo zvečer črevlje h peči, ali celo na peč. Usnje se res posuši, z mokroto izh'api iz usnja pa tudi vsa maščoba, da postane trdo kot rog in se lomi ali pa poč. Koristno je črevlje vsak teden jedenkrat z mlačno milnico odrgniti potem pa dobro namazati.

Gospodnje ne nosite vreth jedij na mizo! Skoraj neverjetno je, kako trdovratno se držé gospodinjé

Pretekli so že meseci, odkar je Antonija Toussaint dosegla milost ozdravljenja, in žena more vsakemu, ki jo vpraša o čudežu, veselo odgovarjati: »Tako se mi zdi, kakor bi bile moje noge trdne kot železo. Večna hvala brezmadežni Devici, lurski Materi Božji!«

II.

Jean Fosse je bil svoje dni orožnik (zandarm). Ko je odslužil, odprl je majhno gostilno. Vse je ljubilo starega orožnika, ker je bil odkritega srca in poštene dobre volje.

Ravno je ozdravel hude bolezni ter je sedel nekega večera na hladu pred hišo. Nenadoma ga obide v glavi huda vročina, prične se potiti in tilnik mu kar otrpne. Tako se je začela huda živčna bolezen, noč in dan mu je bilo, kakor bi mu kdo z noži rezal po glavi. Pokoja ni imel nobenega. Tudi v obnašanju se je popolnoma spremenil, postal je čisto drugega značaja: sedaj je bil otožen, sam zase, nepotrpežljiv, skoro ogibal se je ljudij. Vsa zdravniška sredstva mu niso nič pomagala, sam je naposled obupal nad človeško pomočjo; prepovedal je kar naravnost zdravniku, da bi ga zdravil. Bil je že na robu groba in hotel je že poklicati svoje otroke, da bi jim dal svoj zadnji očetovski blagoslov.

Nekega dne je užaljen sedel v gostilni, ko stopi v sobo mož, ki je opravljal v okolici posle čóta. Ko gost čuje, kaj tare gospodarja, opomni ga: »Za Boga, pojdite torej v lursko jamo. Saj je bila z menoj ravno taka. Imel

in kuharice grde razvade, da postavljajo vrele jedi na mizo. Te vrele jedi se morajo precej zavžiti, zvečiti in požirati. Žal, da se ne vé in ne pomisli, kolikanj da je to zdravju škodljivo. Najhujši nasledek te grde razvade je ona dan-danes skoraj splošna tožba o zobnih bolečinah in zgoda; pokvarjenih zobeh. Mnogi premišlujejo, zakaj da se zobje v zgornji čeljusti poprej pokvarijo, kot oni v spodnji čeljusti. Vzrok temu so jedino vroče jedi. Mislimo si človeka, ki vživa prav vročo jed. Pekoča jed pride v usta. Jezik pa to jed z neznansko hitrostjo premetava in suče semtertje, pri tem se pekoča jed zadeva ob notranjo stran zob v zgornji čeljusti. Od tod pride, da se zobje zgornje čeljusti najprej razpočijo in jamejo drobiti in sicer po notranjih robovih. V te razpoke se zarivajo zobem škodljive reči, kakor sladkor itd. ter zobe neusmiljeno vničujejo.

Po Notranjskem so zajci uže koj pri prvem snegu sadjerejcem ogleda mnogo mladih drevesc. Kmet se joka, lovec se pa smeja ter se hvali z bogatim zajčjim zarodom letošnjega leta!

Naši živinorejci še vse premalo pazijo na snagost svoje živine. Prav grdo je videti po nekaterih krajih živino, ki ima na sebi za prst na debelem nesnagi. Tak živinorejec očitno kaže, kako nemaren gospodar da je. Namesto da bi vsak dan odmetaval gnoj izpod živine ter jo pridno štrigljal in s slamo drgnil, se valja po peči in brije neslane burke. Poznam dosti kmetov, ki ne premorejo niti štrigljca, tega neobhodno potrebnega orodja za ohranjenje snage pri živini. S tako zamarnostjo si pa živinorejec veliko škoduje, kajti v nesnagi puščena živina

sem na vratu rano. Nobena kopel ni pomagala. Šel sem k Materi Božji v Lurd, umil si rano in bil sem zdrav. Orožnika so zadele te besede. Zadnjih dvomov ga je rešil neki mož v vasi, ki je bil tudi v Lurdu ozdravljen svoje bolezni. Trdno je sklenil iti v Lurd, ni pomisljal dolgo. Žena je morala takoj najeti voz, da se popelje na postajo v Pau.

Prava muka je bila za ubogega moža, ko se je vozil v Pau. Ves strt je sedel v kotu voza. Glava je bila sklonjena na prsa. Besedice ni spregovoril. V Pau u je šel na železnico. Tu se je zopet nekoliko poživel; govoril je celo sam s seboj: »Sedaj Fosse, sedaj bodeš ozdravil. — A kako naj se to zgodi? ... Ne, nisem vreden, da se zgodi nad menoj čudež ... Pa saj je bil pôt tudi ozdravljen ...« Tako je govoril in molil mož neprenehoma in klical Devico, brez madeža spočeto, dokler ga ni vzbudil klic: »Jama, jama!« Peljali so se mimo masabielskega skalovja; videl je prvokrat beli kip Matere Božje v skalni votlini. Neizmerna radost in upanje napolnjevalo mu je srce. S kolodvora se je napolnil precej k jami. A moj Bog! Kako težko, kako počasi! Smiliti se ti je moral, ako si ga videl. Naposled je stal pred jamo. Padel je na kolena. S spoštovanjem, pobožnostjo, upanjem je gledal pred seboj skalovje, studenec, votlino, Mater Božjo — živo mu je stopalo pred oči, kar je čul o Marijinem prikazovanju, da mislil je, da gleda pred seboj Mater Božjo v prikazni. »O srečno dete! ti si jo videlo ... toda, meni bode pomagala, vem ...« Umil si je

se nikoli tako ne redi, kakor skrbno snazena. Snaga odnese za pol krme. »Kmetovalec« je pred leti navel naslednji slučaj: Krava, ki je bila vajena vsakdanjega snazjenja s česalom ali štrigljem niso skozi 14 dni nič več snazli. V tem času je krava dala 11 litrov manj mleka, kakor sicer v tistem času, dasiravno je dobivala jednako krme kakor poprej. To je toraj očeviden dokaz, kako potrebno je snazenje domače živine.

Zavaruj sadna drevesca proti toploti, ne pa proti mrazu! Nič ne škoduje drevescem bolj, kakor če sije nanje po rimi solnce. Lub je zmrtujen, tu ponje solnce, lub se odtaja, po noči pa zopet zmrzne. Lahko se o resničnosti tega sluherni prepriča. Naj le pogleda razpoke pri drevescih, vselej jih bode dobil na proti solncu obrnjeni strani. Da se temu v okom pride, naj vsak sadjerejec naredi koj ta mesec neko zmes iz vgašenega apna ilovice in svežega kravjaka. Med to zmes naj vije raz toliko vode, da se bode dalo mešati. S tem mazilom zamaze vsa mlada drevesca do vej. Maže se naj trikrat, kadar lub ni zmrtujen. Ako bi te mazilo dež izpral, takoj naj se vnovič namaze. Kdor apna nima, zadostuje ako naredi mazilo iz kravjaka in ilovice. Za prav mlada drevesca je to mazilo še boljše, ker je apno za nje le premočno in bi jih stegnulo cela sušiti. Pri saditvi drevesc je tudi dobro postavljati kolee proti južni strani, da dela tako kol senca, in solnčni žarki ne morejo padati na debla.

Rentni domovi. V zadnji številki »Domoljuba« je v oddelku: gospodarske in obrtniške stvari tiskovni pregled. Mesto »rentni darovi« »kmetški darovi«, saj se

glavo pri studencu in takoj je čutil večjo moč in poljšanje bolečin. Opravil je v cerkvi spoved, v mesto nam je že veliko lažje hodil.

Drugo jutro je bil že ob šestih v romarski cerkvi, stopil je k sv. obhajilu ter šel z ženo k votlini, pobožno molil kakor prejšnji dan, potem pa prav zaupno pil iz studenca. »Res!« pravil je pozneje, »in če bi mi bili rekli, da je strup v vodi, pil bi bil iz tega studenca!«

S tem pa še ni bil zadovoljen; ni bil zadovoljen, da se je samo umil, hotel se je tudi kopati. Povedati pa moramo, da je bilo 11. novembra prav ledeno-mrzlo jutro in ne še sedem ura; Gave je bil ob bregovih zamrzel — a ni dalo gostilničarju mira. Moral se je kopati. Strahu se je tresla njegova žena, ki je čakala pred kopalščem nanj. »Žena, moli, moli ... ljuba Mati Božja, o ozdravi me vendar«, tako je klical bolnik s pojemajočim glasom. Saj je bilo pa tudi grozno v kopalšču: ledena voda rezala ga je v vrat kot oster železen ovratnik. Z obraza izginila je vsa barva in zapirala mu je sapo. Mulo časa je bil v vodi, a bili so hudi trenutki. Šel je iz kopeli. — »Toda«, dejal je, »ali ne bi pokazal še enkrat Materi Božji svojega zaupanja?« Ozrl se je v ledeno vodo pomišljevaje. A spomnil se je, da je bil vojak, neplašen vojak in v drugo je bil v ledeni kopeli. Sedaj se mu je zdela prijetnejša, tudi molil je lažje. Prišel je sedaj tudi pravi čas, kar tresel se je na udih in zobje so mu šklepetali ... Bil je zdrav. »Žena, zdrav sem, ozdravljen sem« govoril je, ko je odpiral kopalni vrata:

bere: rentni domovi in kmeteki domovi. Popraviti je ta pogrešek treba radi tega, da ne bode kdo mislil, da bode deželna zadruga kako posestvo podarila, ampak izročila ga

bode le v oskrbovanje proti izplačilu gotovih letnih doneskov. Dokler pa ne bode poplačan cel dolg, ostane posestvo v lastnini deželne zadruge.

Razne novice.

P. n. naročnikom!

Današnjemu listu priložimo poštno nakaznico. Naročniku ni treba družega, kakor odtrga naj od poštnega ovitka, s katerim dobi današnji list, svoj naslov ter ga prilepi na rob nakaznice. Na pošti naj odda naročnino 80 kr. in 5. kr. za poštno znamko (marko). Kedor nakaznice ne rabi za se, boji si ker ima vže plačano naročnino, ali pa ker je vkupno z drugimi naročen na „Domoljuba“, naj blagovoli nakaznico oddati komu drugemu v porabo, če mogoče kakemu nevemu naročniku.

(Deželni zbori.) Z Dunaja se nam poroča, da državni zbor sredi meseca decembra pretрга zborovanja; deželni zbori pa se snidejo 28. decembra, da pred novim letom sklenejo začasno nabiranje deželnih priklad v dosedanji meri, potem pa meseca januarja rešijo druge deželne reči.

(Razmere na ljubljanskih latinskih šolah v Ljubljani.) Že večkrat se je omenjalo po listih, da se na ljubljanskih latinskih šolah godé stvari, ki so ojstre graje vredne. Tako se je zvedelo, da so nekateri učitelji v

šoli izgovarjali samomor, opravičevali dvboj, da so učili, da med človekom in živaljo ni razločka, da tudi živali mislijo in sklepajo, čule se se zabavljice na papeže in seveda tudi na duhovne. Tako so delali nekateri učitelji že dalje časa na latinskih šolah. Učenci, mladi, nezkušeni ljudje, seveda raje posnemajo, kar je slabega in zaradi tega se je pri mnogih ohladila vera, katero so kot doto svoje matere prinesli v šolo, začeli so posnemajoč zabavljati zoper vero, papeža, škofe, duhovne so po ljubljanskih ulicah napadali z grdimi priimki, celo iz šolske sobe so skozi okno nad duhovnom kričali: Far, hinavec itd. Za to in še več družega je zvedel tudi g. Val. Eržen, kaplan pri sv. Petru v Ljubljani. Videl je, kako mladina razdivjava in zato je vso to stvar naznanil deželnemu šolskemu svetu, s prošnjo, naj vso reč preišče, in potem nerednosti odpravi. Učencem s tem ni hotel nič škodovati, marveč le da se posvaré in poboljšajo. — Za to stvar pa sta pograbila »Narod« in »Rodoljub« ter hujskala in lagala, kričala in zavijala na vse strani. »Narod« je posebno zabavljajal na g. Eržena, češ, da s tem uči mladino ovađuštva; pri tem pa je »Narod« pozabil, da je že sam prav velikrat ovajal v svojih pre-

in res je stal trdno zdrav pred svojo ženo ter veselo dihal v se sveži jutranji zrak. Trganja v glavi ni čutil, s peto je bil ob tla, a bolečin v glavi ni več imel, v tem ko se prej ni smel ganiti, celó neka oteklina za tilnikom, ki mu je prizadejala hude bolečine, izginda je bila skoro popolnoma.

»Dobro sem čutil«, pripovedoval je »komaj sem stopil iz vode, prešnilo me je neko novo življenje po vsem telesu. Zdrav sem, ozdravljen sem«. Od čudežnega studenca je šel mož k jami ter pregoreče molil in se zahvaljeval; le s silo ga je spravila žena od votline. — Ko se je vračal trden, močan, poživljen, s svojo ženo proti mestu, jej celo pot ni jenjal dopovedovati in zatrjevati, da je zdrav in ozdravljen.

To čudežno ozdravljenje je vplivalo na vse naslednje življenje orožnikovo. Bil je odslej veliko bolj postaven. Ni se zabaval več z malokoristnim berilom, tem raje pa je bral kaj duhovnega, zlasti o Materi Božji. Da bi bil svoji dobrotnici bliže, šel je pozneje z vso družino v Lurd ter se ondi naselil.

III.

Baronovko de la Rue je napadla huda bolezen, ki jo je popolnoma ropala vida; poleg je pritisnila še nekaka božjast. Po cele ure se je uboga gospa metala po tleh ter bila okrog sebe, tako da so morali spraviti iz sobe vso hišno opravo, celo posteljnjak so ovili z

odejami, da se ne bi ranila. Ni čuda, da je radi teh groznih bolečin gospa upadla, njena zunanost bila je v strah celó lastnim otrokom in družini. Iskala je zdravila povsod, pri Bogu in pri ljudeh. Okrog trideset zdravnikov so vprašali za svét; ni ga menda bilo kopaljšča na Francoskem, v katerem ne bi bila, ni bilo menda božje boti, kjer bi ne bili opravljali zanjo devetdnevniče. Nič ni pomagalo. Vkljub temu pa je imela neizmerno zaupanje do Matere Božje, trdno se je zanašala, da bode ozdravljena, in sicer da jej bode pomagala lurska Mati Božja. Čim silnejši so bili v boleznini napadi, tem bolj ji je rastlo zaupanje do brezmadežne Device. Nesreča pa je bila, da ni mogla v Lurd. Ko je prosila, zavračali so jo, da je prenevarno bolna, sedaj ne more na pot; počakati mora, da se nekoliko utrdi. »Potem sploh nikdar ne pridem tja«, odgovarjala je, »le v Lurdu bodem ozdravela.«

Tako je morala čakati tri cela leta. Skozi šest let ni pretekel dan, da bi ne bila pila lurske vode in se ž njo umila.

Naposled so se vendar podali na mučno potovanje, ali bolje: bolno baronovko so le prenašali. V železniških vozovih so ji postiljali na tleh, okna pa so vsa zakrivali z blazinami, da ni mogla do njih. Sama si ni mogla ne najmanj pomagati. Vzdigali so jo le drugi in prenašali na postajah v nosilnici. Ko je videla, kako sočutno so jo pogledavali nosači in železniški uradniki, govorila

dalih vzlasti nemške profesorje in učence. — »Rodoljub« pa toži, kaj bo z mladino, če pride takim ljudem kakor g. Eržen v roke. — Mi pa pravimo: Dobro bo zanj. Kruha ne bo stradala, učila se bo pridno in pa moliti ne bo pozabila. — »Narod« in »Rodoljub« se hujdujeta, kaj da ima duhovščina pri naših šolah opraviti. Mi pa odgovarjamo: Dokler bodo duhovni vsako leto na tisoče gold. izdajali v podporo revnih slovenskih dijakov, toliko časa jim nihče ne more braniti paziti na to, kako se mladina izreja, vzlasti jim tega ne morejo braniti ljudje, ki šolarjem v potrebi nič ne pomagajo. Samo eden duhoven, preč. gosp. kanonik Jeran, podpira nad 150 dijakov v Ljubljani večinoma z darovi duhovnov. In potem bi duhovni ne smeli reči: Ta učitelj ne uči prav, ta učenec se ne obnaša pošteno? Ta bi bila lepa! — Slovenski stariši, kateri žele imeti dobro vzgojene šolarje, bodo gotovo hvaležni tistim, ki skrbje za krščansko vzgojo otrok, ki zlasti nato gledajo, da se nič ne uči in ne govori v šoli, kar bi žalilo katoliško vero in njene nauke.

(Novo društvo.) »Pravila za zgradbo zavetišča in izgojevališča« za reševanje pravno zanemarjene deške mladine na Kranjsko v Ljubljani je visoka c. s. kralj. deželna vlada potrdila. Zavod se boče izročil slavni družbi Salezijancev. Ker je stvar v obče prekorigstna, je želeli, da pristopi mnogo udov društvu.

(Odlikovanje.) Velezastlužni dekan starološki, preč. g. Matej Kožuh, je od sv. očeta imenovan za častnega papeževga komornika. — Ta novica je gotovo vzradovala vse prijatelje in znance preblagega gospoda, vzlasti

jim je: »Le dobro me poglejte, da me zopet spoznate, kadar se vrnem. V Lurdu bodem ozdravljena, potem ne bodem več vas potrebovala.«

Onemoglo in skoro umirajočo so prinesli v Lurd ter ji dali stanovanje pri sestrah brezmadežnega Spočetja. Še enkrat jo je tukaj napadla božjast, a ne več tako hudo. Zahtevala je, da so jo nesli k jami. A ker je bilo sila romarjev, mogla je ostati le tako dolgo, da je domolila rožni venec.

Noč je bila mirna, — po štirih mesecih prva noč, da je ni napadla bolezen. To jo je tolažilo, in zjutraj je rekla svoji materi, ki je šla z njo na romanje: »Čudež se že godi. Moliva rožni venec!« V samostanski kapeli je bila pri sv. obhajilu, nato pa so jo peljali na lahkem vozičku k jami. Mati in postrežnica sta jo pustili za trenutek samo, da bi pogledali, je-li kopel prazna. Ko sta zopet prišli, hotela je bolnica sama iz vozička. In res vrže odejo in blazine od sebe, stopi iz vozička, zgrudi se v tem trenutku sladkosti poleg neke klopi na kolena ter odmoli jedno desetko sv. rožnega venca, in glej, levo oko, katero je bilo dosedaj radi krča zaprto, odpre se za nekaj trenutkov! — Sedaj zopet vstane ter gre ob klop oprta in sklonjena do konca klopi, kjer zopet onemore ter se zgrudi na kolena; drugih deset Češčena Marij sv. rožnega venca odmoli tukaj. — Ne da bi se na kaj opirala, izkuša napraviti sedaj nekaj korakov proti kipu Matere Božje ter okoli stoječim

še častito duhovščino loškega dekanata in njemu zvesto udane Staroločane. Bog ohrani prečastitega monsignora še mnoga, mnoga leta!

(S Štajerskega.) Dne 21. nov. vršila se je volitev deželnega poslanca za skupino celjskih mest in trgov. Zmago so odločili, kakor drugekrati tako tudi sedaj celjski uradniki, kojim pripada tudi novo izvoljeni poslanec g. dr. Emanuel Wokaun, pristav c. kr. okrajne sodnije v Celju. Dobil je 552 glasov, naš kandidat g. dr. Juro Hrašovec pa 329. Akoravno ni zmagala slovenska stranka, vendar je napredovala od zadnje deželnozbornske volitve za 37 glasov. Trdno se zanašamo, da bode naš napredek prihodnjč še lepši, posebno če bodo vsi slovenski volilci storili svojo dolžnost. Vsa čast pa slovenskim trgov v Savinjski dolini. — Županom občine celjske okolice je bil izvoljen prejšnji župan g. Matej Glinšek. On, kakor tudi občinski odborniki so nam porok dobrega gospodarstva. — V okr. zastopi Konjskem imajo zopet nemški liberalci večino. — Dež. odbor je dovolil 8750 gold. podpore za novo vino-rejo. Deželna trtnica v Barlu pri Ptujju bo razdelila 600.000 ameriških trt. Tudi za izboljšanje ptujjskega polja hoče dež. odbor nekaj dati, če bi ga podpirala še država. — Kjer le morejo silijo naši nasprotniki v trgih s čisto nemško šolo; tako zadnji čas posebno v Ljutomeru in Vojniku. — V mesecu novembru se je ustanovilo »bralno društvo za Laški trg in okolico«, kakor tudi v Grižah pri Celju. Kaj lepo se razvija društveno življenje v ljutomerskem okraju. V celem okraju je do 10 čitalnic in bralnih društev; zadnji čas pa se pridno

govori: »Glejte ženo, ki že dvanajst let ni mogla hoditi, in sedaj hodi sama!«

Pred kipom utrujena zopet pade na kolena in odmoli še ostali del sv. rožnega venca. Ozdravljena je bila. Trina in močna vstane, stopi v votlino, vzame v roko svečo, natakne jo na svetilnik, zapoje Marijino pesem: »Moja duša poveličuje Gospoda«, nato pa odmoli vzajemno z ljudstvom del sv. rožnega venca.

Sto in sto romarjem je potem pripovedovala svoje zgodbo, opisovala svoje dolgoletno trpljenje in naglo ozdravljenje. Dasi je dolgo govorila, ni bila trudna ni najmanj.

Čudno pri tem dogodku je bilo to, da baronovka pozneje ni vedela drugega, kakor da je hotela sama k studencu; drugega ni pomnila. Vse se ji je zdelo kakor sanje, ko so ji pravili. Sama se je zavedala le, da je za smrt bolna zaspala z rožnim vencem v roki in se vzbudila po konci stoječa pred kipom brezmadežnega Spočetja. Od tedaj je gospa pri trdnem, popolnem zdravju.

Ti dogodki pričajo, da vsemogočna roka božja še vedno vlada svet in da Mati milostna še zmiraj radodarno siplje na svoje verne otroke dobrote svoje neizmerne materne ljubezni!

ustanovljajo gasilna društva. Nedavno se je osnovalo v župniji sv. Križa v teku 2 let že četrto tako društvo namreč v Iljaševcih. — Med službo božjo je prišel tat v župnišče pri Veliki nedelji ter odnesel 50 gld. — V Grabonošu (župnije sv. Jurij ob Ščavnici) je ustrelil viničar Požegar kočarja Holza. Morilec se je sam naznanil okr. sodišču v Gornji Radgoni, rekoč, da se svojega dejanja ne kesa, saj je bil umorjenec bojda hudoben človek. — G. dr. Franc Jurtela, dosedaj namestnik dež. glavarja v Gradcu, se je odpovedal tej časti. — Vič. g. Franc Janežič, prof. veronauka na c. kr. učiteljsku v Mariboru, je postal cesarski svetovalec. Sviti cesar je potrdil č. g. Fr. Zdolšek, župnika pri sv. Juriju pod Tabrom, kot načelnika okr. zastopa Vranskega. Č. g. Lanjšič, kapelan na Kalobju, je postal ondi provizor.

(Iz Planine na Vipavskem.) Dne 21. nov. naznanjali so pri nas strelj topičev, kazala z zastavami okinčena vas, pričali praznično oblečeni vaščani, da je isti dan pravi pravcati praznik. Zaznalo se je namreč, da ta dan dobé Planinci prvega svojega župnika. Tekmovali so mladi in stari, kako bi ta izvanredni dan sijajnejši in častitljivejši napravili. Okrog petih popoldne zbrali so se Planinci pod vasjo, kjer so pozdravili novega dušnega pastirja, č. g. Jan. Mikša, ki se je pripeljal, spremljan po preč. nadžupniku hrenoviškem in župniku senožeškem. Prvi pozdravi v svojem in v imenu šolskih otrok domači šolski voditelj B. Dolenc. Na to ga v imenu planinske občine pozdravi planinski župan, želeč mu sreče, zadovoljnosti in božjega blagoslova. Domači pevec na to zapoje lepo pesem kot izraz veselega pozdrava. Uvrstili smo se potem ter po želji župnikovi molili do cerkve sveti rožni venec. V ta ta dan jako okinčano cerkev dospervi, podeli nam g. župnik sveti blagoslov. — V nedeljo dne 26. novembra bilo je slovesno vmeščenje. Sosednih gospodar duhovnov, na čelu jim preč. gospod dekan vipavski, bilo je šest. Ljudstvo jelo se je na vse jutro zbirati tudi iz sosednih vasi in cerkev je bila že ob 9. uri natlačena. Ob 10. uri popoldne zbrali so se občinski odborniki, šolska mladina s šolskim voditeljem in mnogo drugega ljudstva pred župniščem, od koder so spremili prečastitega g. župnika v cerkev. V lepih in v sres segajočih besedah povdarjal je preč. gospod dekan vipavski dolžnosti, katere morajo imeti župljani do svojega župnika. Ta dan je bil za Planince res velečasten. Vam pa, preč. g. župnik, ključemo: Večai Bog blagoslavlja! trud delovanja Vašega mej nami, naj Vam da dočkati tako dolgo življenje, kakor preč. Vašemu g. predniku, da bodete, ko bude življenja Vašega tek dokončan, mogli reči: „Tu s o m o j i, k a t e r i h n i s e m n i j e d n e g a i z g u b i l.“

(V Kresnicah) blagoslovili so 26. nedeljo po Binkoštih lepo prenovljen veliki oltar in krasen nov tabernakelj. Veliko sv. mašo in pridigo imel je vrli govornik preč. gospod katehet J. Smrekar. V srce segajočo govornikovo besedo je ljudstvo pazno poslušalo, posebno pa ginljivi sklep o Kristusu bivajočem v tabernakelju. Na koru peli so latinsko mašo: «missa in hon. s Caeciliae» (Foerster). — Delo, oltar in tabernakelj je izgotovil v splošno zadovoljnost podobar g. Fr. Osolo iz Kamnika.

(Iz Novakov pri Cerknem.) Pred kratkim prejeli smo zopet krasne knjige Mohorjeve družbe, katerih bo gotovo vaak vesel. Lepših knjig si pač želeli ne moreš. Zlasti pa se letošnje odlikujejo po krasnih slikah, in jako zanimivem berilu. Pri nas v Novakih šteje družba že nad pol stotine udov, gotovo lepo število za vsako gorsko vas! Knjige berejo se pridno, zlasti med mladino. Bil sem nedavno v nekeji hiši, katere gospodar je vpisan v družbo sv. Mohorja že nad trideset let. Vprašali so me, ali že skoro dobimo knjige sv. Mohorja, ter rekli: „Mi se jih že dolgo veselimo!“ Zlasti je pravo zadela naša družba, da je izdala letos zlata vredno knjigo: „Življenja srečen pot“ za krščanske mladeniče, kakor tudi prihodnje leto, ko izda „Krščansko devišvo.“ Čitajte pridno prvo knjigo, dragi mladeniči slovenski in zapomnite si njene nauke.

(Od sv. Tilja pri Velenju.) Hvala Bogu, da imamo letos dobro letino za poljske pridelke. Tudi vinska trta je mnogo več obrodila kakor zadnja leta, vinska cena je precej živahna 100—140 gld. četrтинjak. Skropljenje z galico izvrstno napreduje. Ustanovljeno je pri nas tudi sadjerejsko društvo, kar je vse hvale vredno, vsi mu želimo dober vsp. Ustanovilo se je pa tudi po nekem tujcu društvo vedne pijanosti, predsednik mu je znani M., namestnik pa občinsko gosje pero, odborniki pa imeatni možje o občini. — Zato pozor na občinsko gospodarstvo. Posebno na redarstveni red glede neke žganjarske beznice, kjer se sme točiti noč in dan. Tudi zavoljo učilnic naznam, da to ni res, kar naznanja neki dopisnik v Domoljubu, da je pri nas učilnica že dvorazredna, in sicer zato ne, ker večina kmetov je le za poldnevni poduk.

(Razpečavanje vina.) Iz Vipavske doline: Bali smo se, da radi množine vinskega pridelka ne bomo mogli tako naglo prodati vina. A trgovalci in krčmarji so se dosedaj tako pridno oglašali, da so že nekaj tisoč hektolitrov odpeljali iz naše doline. Menimo, da so in bodo kupec in prodajalec zadovoljni, kajti niso se stavile prenapete cene. 12 do 14 gld. h-ktl. se je navadno prodajalo, boljše vrste 15 do 16 gld. Po nekaterih vaseh — bolj v hribih — se nahaja še veliko vina. Ker je pa bolj trdo in za poletno vročino izborna pijača, se kupcem in prodajalcem še toliko ne mudi, če tudi bi zadnji radi nekaj od dali zavoljo pomanjkanja denarja, katerega vedno primanjkuje za razne potrebe. Zatorej vinski kupcem ključemo: Na svidenje!

(Lep dar za msgr. Jerana dijaško mizo.) Iz Skofje Loke se nam poroča, da so na priporočilo prečast. gosp. mestnega župnika Ivana Tomažič-a zložili radodarni Ločani s svojo vrlo duhovščino 100 kron za dijaško mizo. Za Ločane je to nov dokaz, da je ondi kakor vedno tudi še sedaj najti blagih src in radodarnih rok. To plemenito delo zasluži očitno pohvalo ter je priporočila vredno tudi drugod, kjer bivajo blagi mladino ljubi.

(Dolenjsko vino.) Iz Studenca pri Krškem dne 21. nov.: Tu gre glas, da neki vinski prekupec za Savo odganja tovarnike, kateri so namenjeni v naše griče po vino, češ, da ga ni prav nič več dobiti. To dela za to, da bi ga on prav po ceni dobil in drago naprej oddajal. Resnici na ljubo in našim ljudem v pomoč naj bo s tem naznanjeno, in da je v naših škocijanskih hribih še zadosti nepredanega vina.

Pri nas ima tista polovica župnije, kateri je toča prizanesla, zdrave vinograde in vinsko letino dobro gledé kakovosti in količnosti. Z začetkom t. m. se je največ vina prodalo po 10—12 gl. staro vedro (56.6 lit.) Pretečeni teden je bilo že nekoliko ceneje. Imeli smo tu tovarnika, kateremu je okoli 40 kmetov prineslo pokušnje in nekateri ga imajo prav veliko na prodaj. Vina je toraj še dobiti.

(Usmiljeni bratje v Novem Mestu.) V Kandiji poleg Rudolfovega kupili so č. usmiljeni bratje iz Gradca tamošnji grad, da v njem priredijo javno bolnišnico za moške. Č. o. Kajetan Popotnik, koroški Slovenec iz Loč blizu Beljaka doma, se že dlje časa tam trudi kot prvi prijor nove naselbine, da bi vse lepo vredil in za slovesno otvoritev pripravil. Če kaj vmes ni prišlo, so včeraj 6. decembra t. l. na god sv. Nikolaja, škofijskega varuha, mil. gosp. prošt P. Urh novo bolnišnico in samostan otvorili in blagoslovili, č. oo. frančiškani pa tačasno prevzeli skrb za dušni blagor bolnikov. Za zdaj bo do 30 bolnikov našlo tam popolnoma novih postelj, dobro vrejeno lekarno in zdravo kuhinjo. Sreča res, da je prišla deželnemu odboru kranjskemu dobra misel, povabiti č. usmiljene brate na Kranjsko. Stroške, velike stroške za to lepo naselbino nosi „provincija usmiljenih bratov“ — oziroma njen neumorno delaven glavar, preč. o. Emanuel Marija Leitner, provincijal in nadzdravnik v Gradcu. To vam bo lep spomenik na škofju jubilej sv. Očeta p. Leona XIII. Bog blagoslovi prepotrebno podjetje! Liga + 44.

(Slovo.) Iz Babinega Polja: Sprejmite, gospod vrednik, kratek dopis iz naše oddaljene vasice. Zapuščeni smo bili preko osemnajst let, kajti nismo imeli svojega dušnega pastirja. Pred tremi leti dobili smo dobrega in blagega gosp. J. Strnada, ki je našo župo prav uzerno vodil. Skrbel je z vso gorečnostjo svojega poklica za cerkev in občino ter poskrbel s prijaznim prigovarjanjem toliko potrebnega v cerkvi, da sme biti naša farna občina zares ponosna na prijazno cerkvico. Ne bodem našteval posameznostij, ki so se napravile skoro igraje pri cerkvi in občini po prečast. g. J. Strnadu, ampak ob kratkem rečem, da je naša mala župa, ki šteje samo 80 hišnih števil, pridobila v kratki dobi treh let veljave nad 1500 gl. Težka je bila zato tudi ločitev, ko nas je 28. t. m. zapuščal ljubljenec naš, prečast. gospod župnik J. Strnad, preselivši se na njegovo novo župo v Knežak. Prečastitemu gospodu J. Strnadu pa želimo v njegovi novi fari vsestranskih uspehov v blagor cerkve in naroda. Nam žalostnim faranom pa ostane blagi gospod v trajnem spominu.

(Državna podpora.) Č. kr. kmetijsko ministerstvo je podelilo občini Palovče v kamniškem okraju za popravo vodovoda 200 gl. podpore.

(Slovo čez — 58 let.) Iz Planine na Vipavskem, dne 20. novembra: Včeraj je zapustil svojo farno duhovni svetovalec č. g. Josip Nakus in se preselil v trg Vipavo, da tam v miru preživi svoja leta, katera mu je Vsegamogočni odločil še na zemlji. Morda v celji Avstriji ne dobimo duhovnika, ki bi bil dolgib 58 let na enem mestu, ki bi vzgojeval skoraj dva rodova in z njimi delil žalost in veselje. Zato je bil v nedeljo pri nas prizor, katerega ne doživiš z lepa. Ko se je zvedelo, danes nas gospod

župnik za stalno zapusti, se je dremjalo mlado in staro po vasi. Vsakateri je hotel še enkrat poljubiti roko, katere ga je tolikrat blagoslovila. Naj bode prepričan č. gospod, da če tudi smo telesno ločeni, smo duševno še vedno zjedinjeni. Kako bi mogli pozabiti dušne in telesne dobrote, katere je delil že našim starišem, nam in našim otrokom! Njega pa prosimo, naj se tudi on nas spomnja.

(Iz Žatembrega) dne 29. novembra: Včeraj je bila pri nas županova volitev, ker je dosedanji župan žužembreske občine, ki je uradoval v tri ure oddaljenih Hinjah, odstopil. Voljen je bil g. Janez Kadunc, posestnik žužembreski, skoraj z vsemi glasovi. Tako smo dobili županstvo zopet nazaj in upati je, da ne pride več z lepa do tega, da bi hodili po živinske liste tri ure daleč, ali pa celo, kar se je nekaj časa zahtevalo od županstva v Hinjah, pa bi tudi živino tje morali pripeljati, da bi župan najprej živino videl in še le na to naredil živinski list. To so dobrote velikih, po več farah raztezajočih se občin, kakoršna je naša, ki obsega dve tretjini fare žužembreske, vso hinjsko in šmiheljsko in se razteza v daljavo kake štiri ure in v širjavo blizu dve uri! Ubogi ljudje v oddaljenih vaseh, če imajo večkrat pri županstvu opraviti! Najboljše bi bilo za ljudi, ko bi se županija razdelila po farah, ali vsaj, da bi se mesto ene napravile dve, in sicer v Žatembregu, h kateri bi pripadala še vsa fara šmiheljska in pa v Hinjah. Koliko manj potov bi imeli ljudje in koliko manj stroškov! Sploh za hribovite in raztresene kraje, kakor je veliki del Doljnske, velike občine niso in zato bodimo hvaležni možem, ki so pred nekaj leti zabranili splošno ustanovo velikih občin po naši deželi. Ni vse za vse! Omenil sem, da se je vršila volitev županova precej soglasno. Sploh je pa zadnje čase postalo pri nas v Žatembregu bolj mirno. Nekaj znanih liberalnih kričačev je odšlo drugam, nekaj jih je pa smrt pobrala, nekaj jih je pobegnilo iz gotovih vzrokov v Ameriko. Upamo, da se nam ohrani in vedno bolj utrjuje lep mit.

(Bohinjska železnica.) Zaduže tedne so premerili bohinjsko železnico od Lesec pa skoro do Bohinjske Bistrice. Med Lescami in Bledom bi bil po tej meri most precej višje, kot je sedanji vozni most. Pravijo, da bo šla potem mimo Bleda blizu Windischgrätzove vije. Na Bohinjski Beli bi šla pa pod vasjo čez polje in od tedi vedno pri cesti skozi „štengo“. Ker je padel sneg, prenehali so meriti.

(Izpred porotnega sodišča.) 27letni Mih. Komar, krojaški pomačnik v Ljubljani, zaradi hudodelstva poskušnega posilstva obsojen na 18 mesecev v ječo in Gregor Lepajne, kovač iz Kroke zaradi hudodelstva posilstva na 13 mesecev. — Tretji je bil na vrsti hlapec Franc Šnede, ki je svojemu gospodarju Fried. Reitharsku v Trzinu ukradel nad 500 gl., obstal je sam tatvino in obsoditi so ga na 15 mesecev v ječo. 22letni Alojz Žgavec, iz Rovke v Logaškem okraju. Zatoženi je bil prisiljen delavec, ter je po begnil z Jesenic, kjer je bil na delu. 29. avgusta t. l. zažgal kozolec na Orlah samo zato, da bi si zamenil prisilno delavnico z ljubljanskim gradom, kar je sam obstal. Prisodili so mu 10 let težke ječe, s postom vsak mesec temnico in trdim ležiščem vsako leto 30. avgusta. — Druga obravnava je bila zoper Jurija Fertiča in dva sokrivca

iz loškega okraja, kateri so bili zatoženi zavoljo goljufije. Porotniki so jih oprostili s sedem proti pet glasovom. 32letni France Peteani, doinar iz Ljubljane. On je v noči od 11. do 12. junija t. l. pri št. peterskem mostu napadel mekega Ignacija Valentina, s katerim sta poprej skupaj pila, ter mu siloma vzel denarnico s 4 gld. 50 kr. S tem plenom je šel od napedenega, a se je kmalu vrnil ter mu vzel še uro. Nato ga je zgrabil in vlekel na most ter je hotel Valentina vreči čez most v Ljubljanico. K sreči so prišli Valentinu na pomoč in Peteani, ki je začul, da so ljudje blizu, je zbežal. Potikal se je pozneje po Štajerskem, kjer je imel precej denarja (400—500 gld.); tam so ga orožniki vjeli z največjo silo vklenili in sedišču izrčili. — Obsojen je na 15 let hude ječe s postom vsak mesec enkrat in temnico vsako leto 12. junija.

(Iz Dobropolj) 29. nov.: Ker je sedanja tukajšnja postaja precej odaljena za nas, mislilo in delalo se je že nekaj časa nato, da bi dobili še postajališče pri Zdenski vasi. Te dni izreklo se je železniško vodstvo za dovoljenje v to, ali pod silno obtežavnimi pogoji. Brez kakšne poljšave se ne bo moglo to izvršiti. — Prav umestno nosi postaja ime: Gutenfeld — Dobropolje. Poštni urad pa rabi še vedno naslov: Videm bei Grosslassitsch. Prav naravno in umestno bi bilo, da bi povsod ravno isto ime se rabilo. Izognilo bi se s tem mnogim neprilikom, ker več pošiljatev gre naprej v Lasee, potem pa zopet nazaj v Dobropolje. — Ta teden pokopali smo tudi Matija Buščaja, po domače „Kozarjev Matija“, dobro znanega strokovnjaka v zoboderstvu, ki je navadno prav prdu svoj posel opravljal po vseh bližnjih semenjih in mnoge rešil nadležnih bolečin. Znan je bil kot mož z „rudečimi očmi“. N. v. m. p.

(Vmrl mej pridige.) V Vimbletonu na Angleskem je mej pridigo umrl sloveči 67 letni jezuit o. Moris. Bil je sodelavec „Monti“ov, tajnik kardinala Visemana. Pred 47 leti je prestopil iz protestantizma v katoliško vero. Spisoval je življenjepis kard. Visemana, kateri je sedaj vsled njegove smrti ostal nedotrsen.

Opeharil ga je!) Dué 23. nov. predpoldnem prišel je v poslopje Koroške hranilnice v Celovcu pobleven kmetič, da vloži v hranilnico 80 gld. Na stopnicah sreča gospoda, katerega vpraša, se-li še more danes denar vložiti v hranilnico. Tuj gospod odvrne, da so se uradne ure ravno zaključile, a če mu je drago, hoče on zanj vložiti denar. Lahkoverni kmet res da neznanemu človeku hranilnično knjižico z 80 gld. in tujec mu še določi uro in gostilno, kjer naj ga čaka, da mu prinese knjižico. Ks čakal je kmet ob določeni uri v določeni gostilni tujega gospoda, — a zaman, kajti postrežljivi tujec jo je z lepim denarjem urno pobrisal, kmetu zapustivši le modri nauk, da tujim ljudem nikar preveč zaupati! — p.

(Zvest delavec.) Gotovo jako redek je slučaj, da delavec petinsedemdeset let neprestano služi jedni in isti hiši. Tak zvest delavec je K. Krasnig, ki je stopil pred kratkim v pokoj po 75letni zvesti službi pri tvrdki „ydeva-Bürger-Moro“ v Celovcu. Ze večkrat so bili ponujali pridnemu delavcu penzijo, katero je vedno odklanjal, češ: da hoče se truditi, dokler mu dopuščajo moči. Pred 10 leti je svitlo cesar odlikoval pridnega delavca s sre-

brnim zaslužnim križcem. Krasnig se je porodil l. 1805., stopil v službo l. 1818.

—p.

Vabilo na naročbo.

Časi so dandanes taki, da skoraj mora vsak posestnik in trgovec imeti kak časopis, ako noče trpeti škode pri svoji trgovini in kupčiji, in sploh za vsacega je dobro in poučno, da vé, kaj se godi po svetu. Zlasti pa treba dandanes, ko je toliko slabega berila med ljudmi, listov, ki pojasnjujejo, kako moramo kot katoličani in Slovenci delati in živeti, da bomo zasebno in javno izpolnovali dolžnosti, katere imamo od Boga in za katere nam bo pred sodbo božjo dajati odgovor.

Listov pa je mnogo, katere ponujajo Slovencem, zato si morate izbrati pravega, kateri je v resnici dober in koristen za Vas.

Priporočamo Vam danes toplo „Domoljuba“, ker iz skušnje vemo, da je bil že sedaj za Vaše potrebe zelo pripraven in zato tudi med ljudstvom zelo priljubljen list. Pa še boljši boče v novem letu po vsebini in obliki.

Posebno imenitna in važna novost za naročnike „Domoljuba“ v novem letu pa je ta, da odpre „Domoljub“ nov predel za polzvedbe ali informacije. Vsak naročnik „Domoljuba“, kateri želi dobiti dober svet v gospodarskih, trgovskih, denarnih, zdravskih ali političkih rečeh, ima pravico poslati taka vprašanja uredništvu „Domoljuba“, katero boče kolikor možno hitro priobčilo v listu zanesljiv odgovor in sicer brezplačno.

Tako boče „Domoljub“ pravi hišni prijatelj po vsem Slovenskem, dober svetovalec v raznih potrebah.

Naročujte se torej, dragi slovenski rojaki, prav pridno na „Domoljuba“. Kdor je že naročnik, naj kmalu ponovi naročnino za leto 1894, kdor še ni, naj se takoj oglasi, da dobi o pravem času prvo številko „Domoljuba“ v roke.

Za božične praznike pošljemo že novim naročnikom zadnjo letošnjo številko „Domoljuba“ za božično darilo.

„Domoljub“ izhaja prvi in tretji četrtek in velja 80 kr. — 1 krono 60 beličev.

Naroča se najceneje po več skupaj. Na vsakih 10 na en naslov naročenih navržemo en list.

Lastništvo in uredništvo „Domoljuba“ v Ljubljani.

Loterijske srečke.

Dunaj, 2. decembra:	68.	58.	86.	1.	31.
Gradec, 2. decembra:	53.	89.	4.	88.	79.
Ljub., 25. novembra:	41.	78.	58.	31.	36.
Trst, 25. novembra:	44.	16.	35.	69.	54.

C. in kr. avst-ogr in kr. gršk. zobnega zdravnika

**dr. Poppa anatherinova
ustna voda**

najpriljubljenejša in najboljša ustna voda na svetu pomaga pri ustnih in zobnih bolečinah, in pri istobolnosti rabi z dr. Poppa zobnim praškom ali zobno pasto ohrani zdrave in lepe zobe.

Gosp. dr. J. G. Poppa, c. in kr. avst.-ogr. in
kr. gršk. dvorn. zobn. zdravn. na Dunaju 51 10-9

Srečni vspehi, katere sem skušal sam in katere so skušali moji bolniki, ki so rabili anatherinovo ustno vodo, mi nakladajo dolžnost, da kot zdravnik izjavim, da sem jo večkrat priporočal ne le kot najboljšo med znanimi zobje ohranjujočimi sredstvi, temveč tudi kot varovalno sredstvo proti pogostnim ustnim boleznim, o katerih se večkrat toži, ter isto še vedno kar najtopleje priporočam.

Slovoče toaletne specialitete dr. J. G. Poppa, c. in kr. avst. in kr. grškega dvornega zalagatelja, na Dunaju, mesto, Bogenrgasse 2., prodajajo: V Ljubljani: G. Piccoli lek., W. Mayer, lek., J. Svoboda, lek., U. pl. Trnkóczy, lek., J. Grell, lek., Ed. Mahr, parf. K. Karinger, V. Petričič, J. S. Benedikt; v Črnomlju: J. Blatek, lek.; v Idriji: J. Warts, lekar; v Kamniku: J. Močnik, lek.; v Kočevju: J. Braune, lek.; v Kranju: K. Savnik, lek.; v Krškem: Fr. Börsches, lek.; v Lattji: J. Beneš, lek.; v Metliki: Fr. Wacha, lek.; v Novemestu: F. Haika, lek.; v Postojini: Fr. Baecarich, lek.; v Radovljici: A. Roblek, lek.; v Škofljoki: J. Zenatti, lek.; v Trebnju: J. Ruprecht, lek.; v Vipavi: A. Gulicmo, lek. in vse lekarne, draguerije in parfumerije v Avstro-Ogerski.

Vzamejo naj se le dr. Poppa izdelki.

P V. zvezek:
POVESTI**Andrej Kalan**izšel je ravnokar ter se dobiva komad
20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški
Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani.
— Tudi III. in IV. zvezek sta še v zalogi.

Usojam si naznaniti, da sem odprl

odvetniško pisarno**v Ljubljani**

v Gosposkih ulicah št. 10, I. nadstropje.

Dr. Fran Tekavčič,

odvetnik.

Zlata kolajna, Bruselj 1892.

**Najboljše sredstvo za
želedec,**katero želedec in opravi
prebavnih delov života krepi
n tudi odprti život pospekuje, je**tinktura za želedec,**

katero pripravlja

Gabrijel PICCOLI,

lekar pri „angelju“

v Ljubljani na dunajski

5 12-14 cesti

Cena 1 stekl. 10 novcev.

(1) ————— 50—14

Izdelovatelj razpošilja to tink-
turo v zabojčkih po 12 steklenic
in več. Zabojček z 12
steklenic stane gl. 1.36; s 24
gl. 2.60; s 36 gl. 3.84; s 44 gl. 4.26; 55 steklenic
tehta 5 kg s poštno težo in velja gl. 5.26; 110 stekl.
gl. 10.30. Poštnino plača vedno naročnik.2 zlati, 13 srebrnih
medalij.9 častnih
in priznalnih listin.**Kwizdov restitucijski fluid**

voda za umivanje konj.

Steklenica velja 1 gl. 40 kr. a. v.

Vse nad 30 let z najboljšim vspehom v rabi v mnogih
dvornih hlevih, v znamenitejših zasebnih in vojaških
hlevih, okrepuje pred in ojačuje po velikih na-
porih, pri izpahnenji, otrplosti itd. ter ojači konja za
izredno težko vožnjo in tek.Dobiva se v lekarnah in prodajal. zdravilnih sredstev.
Pri nakupovanju pazi naj se na varstveno znamko ter
zahteva izrecno**Kwizdov restitucijski fluid**

Glavno zalogo ima

France Ivan Kwizda,c. in kr. avst. in kralj. rumunski dvorni založ., okrož. lekarnar
Korneuburg pri Dunaju. 45 8-8**Ölzova kava 18**priznana najboljša in najzdat-
nejša dodaja kavi se dobiva v
glavni zalogi za Kranjsko pri
M. Wagnerjevi vdovi v
Ljubljani, in v vseh špecerijskih
in konsumnih prodajalnicah.**Jedino pristna
Kneippova sladna kava
bratov Oelz**v rudečih štirioglatih zavitkih
se dobiva v Ljubljani pri **M.
Wagnerjevi vdovi** in v vseh
špecerijskih in konsumnih pro-
dajalnicah. 29-18

France Čuden preje Geba

»MURAR«

v Ljubljani, Mestni trg št. 25

Priloge: starih, oblikovanih, posebnih pred. delovnih; največje svoje
saloge starih srebrnih in nikelnastih

švicarskih žepnih ur

po najnižji cenah, varnostnih

stenskih ur in ur budilnic

vertikalnih, protanov, nahanov
in vseh v to stroko spadajočih
predmetov.

Popravila brez tolca in
natančno, pošteno naročila pre-
sarbno hitro. — Cenike po-
kličite brezplačno po pošti, v listih
popisane so natančno ure in je
srečno vse poudarjeno za traj-
nost in trpežnost blaga. — Za-
menjajo stare ure in druge
vrste. 25 (20-19)

Za zamenovali tudi stare srebrne ure. 25

zadnja cena

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalne ulice št. 5

Zaloga vsake vrste

kvantnega blaga za moške in ženske

kakor tudi vse vrste kose, kovtore, srajce,
jope, nogavice, svilene in rajgaste rute itd.

po najnižji ceni.

zadnja cena

Marija sodom žalosti

priporočila vreden molitvenik 63 (13)

Veran v platno 80 kr., v usnje 90 kr.,
usnje z zlato obrezo 1 gl., v šagrin-usnje
1 gl. 20 kr., po pošti 5 kr. več.

Dobi se pri J. Bonaču, knjigovezu
v Ljubljani, in v Katol. Bukvarni.

Zal. A. Solbring Lipsija Novomesto

Načrt in obdelava C. Opitzov.

Knjigt. sodobnih, obsežnih:

I. Nemčija — II. Avstro-Ogrska — III. Švedsko
— IV. Francija — V. Italija — VI. Belgija
in Holandija — VII. Švedsko in Norveško
— VIII. Danija — IX. Val. Britanija
— X. Španija in Portugalija — XI. Rusija in
splošna podnebna delava.

Popolno v 36 izdajah a 60 kr.

Tudi se v vseh knjigarnah. 75-10

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in meštarsvo!

Katliče, vije, triser,
butice, mize za les,
resalnice za hrano,
Automatizirani
aparati proti parazitem!
Mašine za vino,
mašine za sadje,
mline za sadje,
predmete za kmetijstvo, vinarstvo in meštarsvo
vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in meštarsvo
različne in najnovije, najboljših konstrukcij

IG. HELLER, DUNAJ

22 Praterstrasse Nr. 78

Prejete in izpolnjene naročnice in
prijavitelje priložni.

Najboljše in najcenejše — Isotve. — Stroji se dajejo na posojilo.

Cena se ne zveča tudi! Preizkuševanje stroja popaj!

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

z okusom navadne kave. Ta kava daje to posebno prednost, da
se izredno živahno namerane ali s surrogati pomakane navadne kave
lahko odločimo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravejšo in
redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dedaja navadni kavi. — Po-
naredeb se skrbno izogibaj. — 1/2 kilo 25 kr. — Dobiva se
povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika
Kneippa kot varstveno znamko. 10 (24 22)

Sal. Kneipp

Koverte s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporočila

Katol. tiskarna
v Ljubljani.